

Вплив прямих іноземних інвестицій на сталий розвиток

Романюта Е. Е.

кандидат економічних наук, докторант кафедри міжнародної економіки
Західноукраїнський національний університет ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-6408-0416>

Качан І. А.

кандидат економічних наук, докторант кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Західноукраїнський національний університет ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-6711-4107>

Кравчук Д.В.

PhD студент кафедри міжнародної економіки Західноукраїнський
національний університет ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-1326-6491>

Прийнято: 12.08.2024 | Опубліковано: 29.08.2024

***Анотація.** У сучасних умовах глобалізації іноземні інвестиції стали одним із ключових джерел фінансування для багатьох країн, особливо для тих, що розвиваються. Вивчення їхнього впливу на сталий розвиток допомагає зрозуміти, яким чином вони сприяють або перешкоджають досягненню економічної, екологічної та соціальної стійкості. Відповідно до цілей сталого розвитку ООН, важливо дослідити, як ПІІ можуть підтримувати ці цілі, зокрема в таких сферах, як зниження рівня бідності, забезпечення екологічної*

стійкості та сприяння рівності. Це дозволяє краще оцінити політики та стратегії залучення інвестицій.

Метою дослідження є визначення та аналіз взаємозв'язку між обсягами, структурою та напрямками ПІІ і показниками сталого розвитку в країні або регіоні, аналіз впливу ПІІ на економічне зростання, зайнятість, продуктивність та інновації, зокрема, як вони сприяють підвищенню конкурентоспроможності та економічної стійкості. Загалом, мета дослідження полягає в тому, щоб забезпечити глибше розуміння того, як прямі іноземні інвестиції можуть бути ефективно інтегровані в стратегії сталого розвитку, забезпечуючи збалансований економічний, екологічний та соціальний прогрес.

Для дослідження впливу прямих іноземних інвестицій (ПІІ) на сталий розвиток можна використовувати різноманітні **методи**, залежно від конкретних цілей і доступних даних. Проте у рамках нашого дослідження було використано аналітичний підхід до роботи з даними, які охоплюють декілька країн або регіонів протягом певного періоду часу. Це допомагає виявити загальні тенденції та індивідуальні ефекти, які впливають на різні країни або регіони по-різному.

Результати дослідження свідчать про те, що світ суттєво відстає від плану реалізації Порядку денного на період до 2030 року. З 135 завдань, для яких є доступні дані та додаткова інформація від відповідних установ, тільки у 17% спостерігається очікуваний прогрес, що дає надію на їхнє виконання до 2030 року.

Висновки вказують на те, що прямі іноземні інвестиції відіграють важливу роль для сприяння сталому розвитку. Внесення фінансів у проекти, спрямовані на зменшення викидів парникових газів та впровадження зеленої енергії, допомагає зменшити глобальне потепління та його наслідки. Це важливо для забезпечення стійкості нашої планети для майбутніх поколінь.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, цілі сталого розвитку, сталий розвиток.

The impact of foreign direct investment on sustainable development

Romanyuta Eduard

candidate of economic sciences, doctoral student of the department of international economics Western Ukrainian National University ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-6408-0416>

Kachan Igor

candidate of economic sciences, doctoral student of the Department of Finance named after S. Yuriy Western Ukrainian National University ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-6711-4107>

Kravchuk Denys

PhD student of the Department of International Economics West Ukrainian National University ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-1326-6491>

Abstract. *In today's conditions of globalization, foreign investment has become one of the key sources of financing for many countries, especially for developing countries. Examining their impact on sustainable development helps to understand how they contribute to or hinder the achievement of economic, environmental and social sustainability. In line with the UN Sustainable Development Goals, it is important to explore how FDI can support these goals, particularly in areas such as reducing poverty, ensuring environmental sustainability and promoting equality. This allows for a better assessment of investment attraction policies and strategies.*

The purpose *of the study is to determine and analyze the relationship between the volume, structure and directions of FDI and indicators of sustainable development in a country or region, to analyze the impact of FDI on economic growth, employment, productivity and innovation, in particular, how they contribute*

to increasing competitiveness and economic stability. Overall, the aim of the study is to provide a deeper understanding of how foreign direct investment can be effectively integrated into sustainable development strategies, ensuring balanced economic, environmental and social progress.

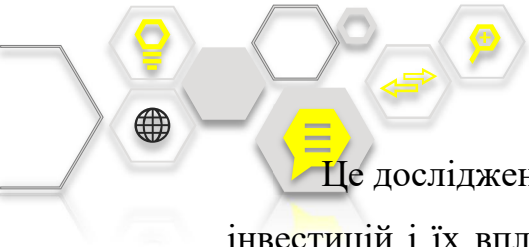
A variety of **methods** can be used to examine the impact of foreign direct investment (FDI) on sustainable development, depending on the specific objectives and available data. However, our research used an analytical approach to work with data that spans multiple countries or regions over a period of time. This helps identify general trends and individual effects that affect different countries or regions differently.

The results of the study indicate that the world is significantly lagging behind the implementation plan of the Agenda for the period until 2030. Of the 135 tasks for which data and additional information from the relevant institutions are available, only 17% have made the expected progress, giving hope for their completion by 2030.

The findings indicate that foreign direct investment plays an important role in promoting sustainable development. Funding projects aimed at reducing greenhouse gas emissions and implementing green energy helps reduce global warming and its effects. This is important to ensure the sustainability of our planet for future generations.

Keywords: foreign direct investment, sustainable development goals, sustainable development.

Постановка проблеми дослідження впливу інвестицій на сталий розвиток полягає у визначенні того, як інвестиції в різні сектори економіки та соціальні ініціативи сприяють досягненню цілей сталого розвитку. Незважаючи на зростаючий інтерес до теми сталого розвитку, існує недостатня кількість емпіричних даних, які б однозначно демонстрували, як конкретні інвестиції впливають на досягнення цілей сталого розвитку. Це ускладнює формування ефективної політики та стратегії інвестування.

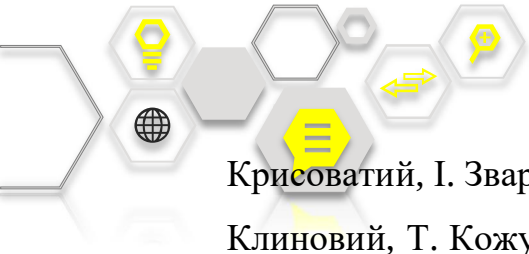
Це дослідження потребує вивчення взаємозв'язку між обсягами, типами інвестицій і їх впливом на економічний, соціальний та екологічний аспекти розвитку. У сучасному світі економіки країн тісно пов'язані між собою. ПІІ стали потужним інструментом економічного зростання та розвитку, тому їхній вплив на різні аспекти життя суспільства, зокрема на сталий розвиток, є предметом широкого наукового інтересу. ПІІ мають як позитивні, так і негативні наслідки для сталого розвитку. З одного боку, вони можуть стимулювати економічне зростання, створювати робочі місця, трансферувати технології та сприяти розвитку інфраструктури. З іншого боку, ПІІ можуть призводити до погіршення екологічної ситуації, соціальної нерівності та залежності національної економіки від зовнішніх факторів.

Відповідно до цілей сталого розвитку ООН, важливо дослідити, як ПІІ можуть підтримувати ці цілі, зокрема в таких сферах, як зниження рівня бідності, забезпечення екологічної стійкості та сприяння рівності. Це дозволяє краще оцінити політики та стратегії залучення інвестицій.

ПІІ часто приносять нові технології, досвід та практики управління, що може сприяти економічному зростанню та модернізації. Дослідження допоможе виявити, які фактори впливають на позитивний або негативний вплив ПІІ на стійкий економічний розвиток.

ПІІ мають як позитивні, так і негативні наслідки для сталого розвитку. З одного боку, вони можуть стимулювати економічне зростання, створювати робочі місця, трансферувати технології та сприяти розвитку інфраструктури. З іншого боку, ПІІ можуть призводити до погіршення екологічної ситуації, соціальної нерівності та залежності національної економіки від зовнішніх факторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема фінансування сталого розвитку протягом останніх років набула своєї популярності. Все більше і більше вітчизняних та зарубіжних вчених починаються досліджувати дану проблематику. Великий внесок в дослідження інвестиційного фінансування сталого розвитку внесли такі вітчизняні вчені: В. Базилевич, А.

Крисоватий, І. Зварич, З. Варналій, Б. Данилишин, В. Зимовець, В. Власюк, Д. Клиновий, Т. Кожухова, В. Ільчук, М. Диба, Ю. Гернего, Т. Шпомер. У своїй праці «Capabilities and Skills» Corbin C. показує, що інвестиції в освіту та розвиток навичок населення є критичними для забезпечення соціального аспекту сталого розвитку. Автори наголошують, що ці інвестиції мають довгостроковий позитивний ефект на добробут громад та економічне зростання [10]. Разом з тим, Bianchi M., Drew H. аналізують взаємозв'язок між сталими інвестиціями та їх впливом на економічний розвиток і збереження навколишнього середовища [11]. D. J. McCullough, R. J. Taylor розглядають ключові перешкоди, які стримують інвесторів від вкладення у сталий розвиток в країнах, що розвиваються. Вони підкреслюють такі проблеми, як нестабільність політики, корупція, недостатня правова база та низький рівень інфраструктури [12].

Виділення невирішених раніше частин даної проблеми. Незважаючи на велику кількість досліджень, багато аспектів взаємозв'язку між ПІІ та сталим розвитком залишаються недостатньо вивченими. В рамках нашого дослідження. Важливо визначити, які саме типи інвестицій (наприклад, у відновлювальну енергетику, соціальну інфраструктуру чи інновації) є найбільш ефективними з точки зору сталого розвитку. Це допоможе спрямувати фінансові ресурси на ті проекти, що мають найбільший позитивний вплив. Існує потреба в аналізі, як різні інвестиції впливають на різні аспекти сталого розвитку, і як досягти балансу між ними. Наприклад, чи може інвестиція в промисловий сектор сприяти економічному зростанню, не завдаючи шкоди навколишньому середовищу.

Формулювання цілей статті. Мета цієї статті полягає у визначенні впливу інвестицій на досягнення цілей сталого розвитку, а також у дослідженні ключових факторів, що сприяють або заважають ефективному фінансуванню сталих проектів. Стаття має на меті обґрунтувати необхідність стратегічного підходу до інвестицій для досягнення економічного, соціального та екологічного балансу.

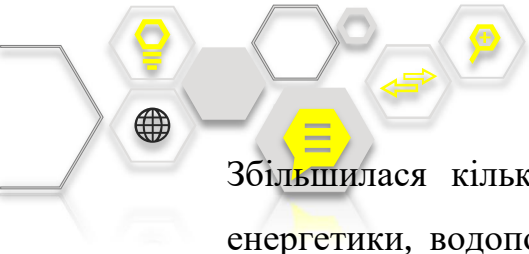
Основними завданнями є:

- Оцінити, як ПІІ можуть сприяти або перешкоджати досягненню цілей сталого розвитку
- Виявити ключові перешкоди, що стримують інвесторів від вкладень у сталий розвиток, включаючи політичну нестабільність, корупцію та інфраструктурні проблеми.
- Проаналізувати досвід різних країн у залученні та управлінні ПІІ, виявити найкращі практики та уроки, які можна взяти до уваги.
- Розробити рекомендації для поліпшення державної політики у сфері залучення та управління ПІІ, а також для бізнесу щодо соціально відповідального інвестування.

Виклад основного матеріалу. Глобальні прямі іноземні інвестиції (ПІІ) скоротилися на 2% до 1,3 трильйона доларів у 2023 році на тлі економічного спаду та зростання геополітичної напруженості, згідно зі звітом World Investment Report 2024 [13].

Але у звіті підкреслюється, що падіння перевищує 10%, якщо виключити значні коливання в інвестиційних потоках у кількох європейських кондуїтних економіках. Зниження обсягів проектного фінансування вплинуло на сталий розвиток, коли нове фінансування секторів Цілей сталого розвитку (ЦСР) скоротилося більш ніж на 10%, особливо в агропродовольчій сфері та водопостачання. Це перешкоджає зусиллям щодо досягнення цілей на період до 2030 року та вимагає термінових політичних заходів для оновлення фінансування сталого розвитку. У звіті наголошується, що рішення для сприяння бізнесу та цифрового уряду можуть вирішити низькі інвестиції шляхом створення прозорого та раціоналізованого середовища [13]. Він підкреслює значне зростання онлайн-послуг та інформаційних порталів, зазначаючи, що такі інструменти також підтримують ширший розвиток цифрового уряду, приносячи користь, зокрема, країнам, що розвиваються.

Міжнародна інвестиційна діяльність у секторах, пов'язаних із Цілями сталого розвитку, у країнах, що розвиваються, значно зросла у 2022 році.

Збільшилася кількість анонсів нових проєктів у сферах інфраструктури, енергетики, водопостачання та санітарії, WASH, агропродовольчих систем, охорони здоров'я та освіти [2]. Однак це зростання є незбалансованим: деякі сектори ЦСР демонструють лише повільний прогрес, негативні тенденції спостерігаються в найменш розвинених країнах, а перспективи зростання залишаються крихкими через очікуваний тиск на зниження загального обсягу прямих іноземних інвестицій.

Крім того, міжнародна інвестиційна діяльність у секторах ЦСР у країнах, що розвиваються, все ще відновлюється після повільного або негативного зростання на початку періоду після прийняття ЦСР у 2015 році [3]. Зростання інвестиційної активності з 2015 року, виміряне кількістю нових проєктів та міжнародних угод з проєктного фінансування, було обмеженим для більшості секторів [1]. Один сектор, агропродовольчі системи, навіть демонстрував нижчу інвестиційну активність у 2022 році, ніж у 2015 році.

У 2022 році сукупна вартість нових інвестицій, пов'язаних із ЦСР, і фінансування міжнародних проєктів у країнах, що розвиваються, досягла 471 мільярда доларів США порівняно з 290 мільярдами доларів США у 2015 році. Найбільше зросло число міжнародних інвестиційних проєктів у сфері інфраструктури (включаючи транспортну інфраструктуру, виробництво та розподіл електроенергії) та телекомунікацій (26%), за якими йде сектор водопостачання, санітарії та гігієни (WASH) (20%) [3].

Інвестиційні тенденції ЦСР серед найменш розвинених країн (НРК) різко відрізняються від тенденцій країн що розвиваються. У НРК транскордонні інвестиції в сектори ЦСР ще не оговталися після хвилі пандемії COVID-19. Як кількість, так і вартість проєктів зменшуються з 2020 року. У 2022 році НРС отримали найменшу частку інвестиційних проєктів, пов'язаних з ЦСР, у ширшій групі країн, що розвиваються, знизившись із 6,4 відсотка у 2021 році до 5,1 відсотка у 2022 році [4]. НРК частка спостерігала ще більш різке зниження у вартісному вираженні, впавши з 12 відсотків у 2021 році до 5 відсотків у 2022 році. Кількість проєктів за останні два роки була значно

нижчою в більшості секторів, за винятком відновлюваної енергетики і WASH, ніж у 2015 році [14].

Зниження фінансування міжнародних проєктів посилить дефіцит інвестицій у 4 трильйони доларів, необхідних для досягнення вимог сталого розвитку в країнах, що розвиваються [11]. У кількох секторах, важливих для таких інвестицій, кількість проєктів зменшилася у 2023 році. Два з цих сектори, агропродовольчі системи та водопостачання і санітарія, залучили менше проєктів у 2023 році, ніж у 2015 році, коли були прийняті Цілі сталого розвитку.

WIR (World Investment Report) 2023 [13] оновив оцінку інвестиційного розриву для країн, що розвиваються, до 4 трлн доларів, порівняно з 2,5 трлн доларів у 2015 році (UNCTAD, 2023). Між 2015 і 2023 роками загальна кількість проєктів у галузях, що стосуються Цілей сталого розвитку, зростала приблизно на 4% щорічно, що випереджає загальне зростання кількості угод (на 3%). Однак ці досягнення спостерігалися лише в кількох секторах, пов'язаних із досягненням Цілей сталого розвитку, головним чином у сфері інфраструктури та відновлюваної енергії (таблиця 1). Крім того, інвестиції були нерівномірно розподілені між країнами, і найменш розвинені країни все ще становлять лише невелику частку інвестицій, пов'язаних з Цілями сталого розвитку [6].

Таблиця 1

Країни, що розвиваються: інвестиції в сектори, пов'язані з Цілями сталого розвитку (кількість і відсоток)

	2015	2022	2023	2015- 2023%	2022- 2023%
Інфраструктура ^a	730	945	1022	40	8
Відновлювальна енергія	372	687	655	76	-5
Вода, санітарія та гігієна (WASH)	32	36	30	-6	-17
Агропродовольчі системи ^b	368	305	346	-6	13

Охорона здоров'я та освіта	277	317	337	22	6
----------------------------	-----	-----	-----	----	---

Джерело: UNCTAD, на основі інформації The Financial Times, FDI Markets [13].

^a Включаючи транспортну інфраструктуру, виробництво та розподіл електроенергії (крім відновлюваних джерел) і телекомунікаційний.

^b Включаючи сільськогосподарське виробництво та процеси; добрива, пестициди та інші хімікати; дослідження та розвиток; і технології.

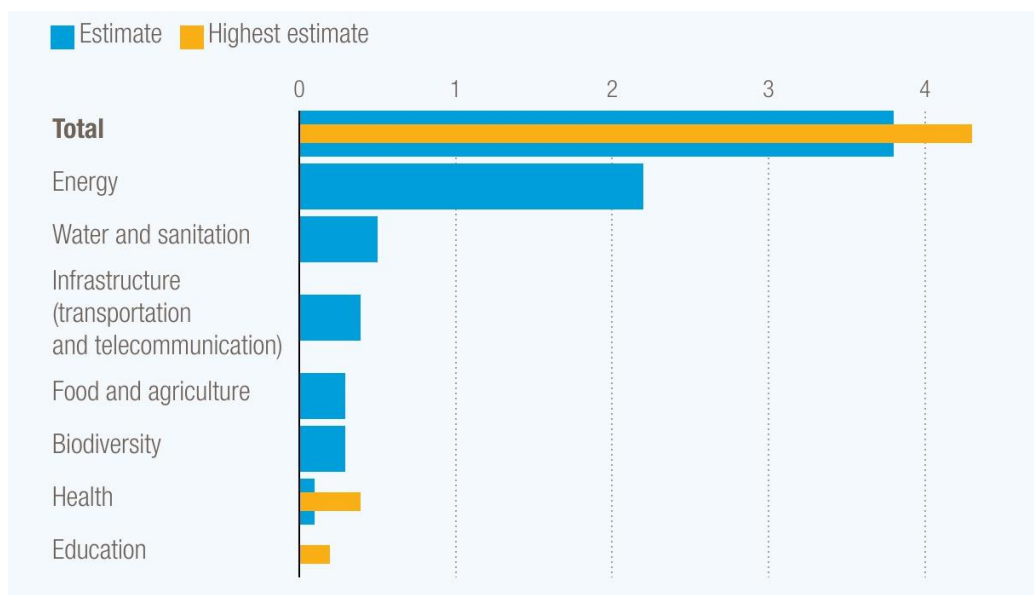

Рис. 1. Інвестиційний розрив у цілях сталого розвитку залишається великим у країнах, що розвиваються

Джерело: UNCTAD [13].

Більшість інвестицій, що стосуються ЦСР, спрямовані на сектори інфраструктури, які значною мірою постраждали від глобального спаду міжнародного проектного фінансування у 2023 році. Це мало значний негативний вплив на загальні інвестиційні потоки, пов'язані з ЦСР. Міжнародні угоди з фінансування проєктів у секторах, що стосуються Цілей, у країнах, що розвиваються, впали на 36% за вартістю та на 28% за кількістю (таблиця 2) [5]. Основними причинами цього стали зниження інвестицій у відновлювану енергетику, виробництво електроенергії та транспортну інфраструктуру.

Загалом, вартість угод з проектного фінансування в цих секторах впала майже на 100 мільярдів доларів порівняно з 2022 роком, ставши другим роком падіння поспіль.

Таблиця 2

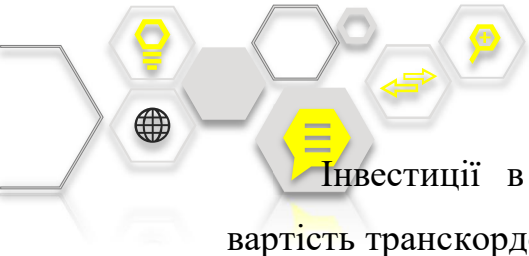
Сектори, що мають відношення до Цілей сталого розвитку: вказані угоди з міжнародного проектного фінансування (мільйони доларів, кількість і відсоток)

Відповідний до Цілей сектор	Країни, що розвиваються				Найменш розвинені країни			
	2021	2022	2023	2022–2023 (%)	2021	2022	2023	2022–2023 (%)
ВСЬОГО								
Вартість	442 629	313 161	200 064	-36	55 102	26 742	14 154	-47
Кількість проектів	641	724	524	-28	55	55	36	-35
Потужність								
Вартість	145 722	63 548	40 632	-36	42 148	4 764	766	-84
Кількість проектів	60	67	50	-25	6	8	1	-88
Відновлювальна енергія								
Вартість	217 440	175 502	121 623	-31	7 800	11 849	10 078	-15
Кількість проектів	443	500	378	-24	34	31	28	-10
Транспортна інфраструктура								
Вартість	29 408	28 514	8 858	-69	3 637	5 103	..	..
Кількість проектів	58	58	26	-55	7	5	..	..
Телекомунікації								
Вартість	25 013	21 009	14 356	-32	749	320	2 367	639
Кількість проектів	38	43	35	-19	3	2	4	100
Вода, санітарія і гігієна (WASH)								
Вартість	11 947	14 475	9 942	-31	179	2 458	522	-79
Кількість проектів	16	21	19	-10	2	5	1	-80
Харчування та сільське господарство								
Вартість	9 678	7 452	2 974	-60	..	2 231	421	..
Кількість проектів	12	22	11	-50	..	3	2	..
Здоров'я								
Вартість	2 253	1 300	1 678	29	..	16	..	..
Кількість проектів	6	5	5	0	..	1	..	..
Освіта								
Вартість	1 167	1 360	..	..	589	..	..	..
Кількість проектів	8	8	..	..	3	..	..	..

Джерело: UNCTAD, на основі даних Refinitiv [13].

^a за винятком відновлюваної енергії.

^b включаючи діяльність з надання інформаційних послуг.

Інвестиції в нові проєкти забезпечили певну противагу, оскільки вартість транскордонних оголошень про нові проєкти для секторів, що мають відношення до Цілей сталого розвитку, зросла на 14% у 2023 році. Кількість проєктів збільшилася ще більше - на 19%. Однак кілька секторів пояснюють більшу частину цього зростання.

На транспортні послуги припадає приблизно половина збільшення кількості та вартості проєктів. Відновлювана енергія складає приблизно чверть. Водночас оціночна вартість міжнародних інвестицій в агропродовольчу промисловість, охорону здоров'я та освіту, а також водопостачання, санітарію та гігієну знизилася порівняно з 2022 роком. Збільшення інвестицій у ці сектори є ключовим для досягнення ЦСР, оскільки потреби є значними [7].

Серед країн, що розвиваються, на найменш розвинені країни припадає лише невелика частка інвестицій, пов'язаних із досягненням Цілей сталого розвитку. У 2023 році загальна вартість нових інвестицій та міжнародних проектних фінансових угод у країнах, що розвиваються, сягнула 500 мільярдів доларів США. З цієї суми 63 мільярди доларів США надійшли до найменш розвинених країн, що становить близько 13%. Проєкт «зеленого водню» в Мавританії вартістю 34 мільярди доларів склав більше половини цієї суми. Зменшення угод щодо проектного фінансування також непропорційно вплинуло на НРК, де кількість проєктів скоротилася на 35% порівняно з 2022 роком. Тим не менш, кілька секторів, пов'язаних із ЦСР, показали хороші результати. Відновлювана енергетика продемонструвала чистий приріст у вартості та кількості проєктів у НРК, так само як і телекомунікації, де кількість і вартість нових інвестицій та угод з проектного фінансування зросли [13].

Розподіл інвестицій, пов'язаних із Цілями сталого розвитку, між регіонами, що розвиваються, також нерівномірний. Лише Азія, що розвивається, приваблює нові проєкти та міжнародне проектне фінансування в секторах, відповідних Цілям, на рівні вище середнього. Частка регіону в загальній кількості ЦСР у 2023 році була вищою, ніж частка в усіх проєктах

загалом (рис. 1). Інші регіони, що розвиваються, не тільки залучають менше інвестицій загалом, але й демонструють нижчі рівні інвестицій у Цілі [8].

Африка залишається одним із найбільш незахищених регіонів, з низькою часткою міжнародних інвестиційних проєктів. Проте вона залучила значні інвестиції в енергетику, інфраструктуру та відновлювані джерела енергії; за останні три роки на Африку припадало в середньому близько 30% усіх інвестицій, пов'язаних із досягненням Цілей, у країнах, що розвиваються. У 2023 році частка була лише трохи нижчою (27%). Проте в інших секторах Африки, пов'язаних із досягненням Цілей, прогрес менший. Це особливо вірно для охорони здоров'я (близько 5% від загальної вартості в країнах, що розвиваються), а також для більш капіталомістких секторів, таких як телекомунікації та транспорт (приблизно 15% для кожного).

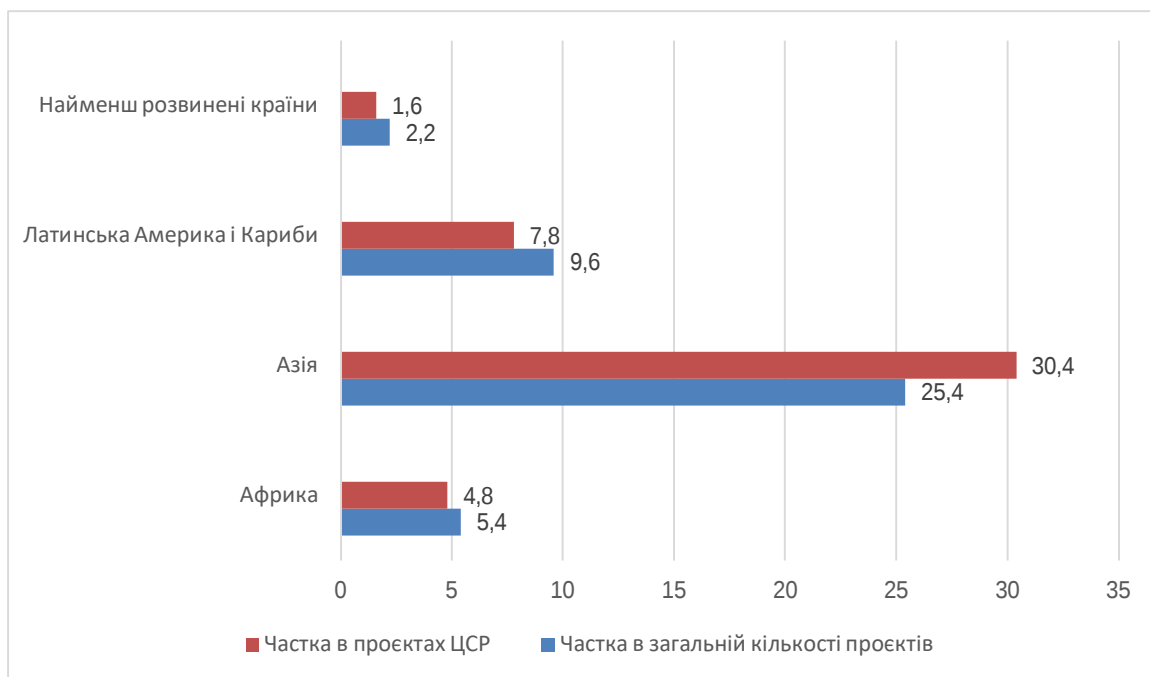

Рис. 2. Кількість інвестиційних проєктів за регіонами та економічними угрупованнями (відсоток)

Джерело: UNCTAD, на основі інформації The Financial Times, fDI Markets (www.fDimarkets.com) та Refinitiv [13].

Згідно з WIR (World Investment Report) 2023 [13], щорічний дефіцит інвестицій для секторів водопостачання, санітарії та гігієни (WASH) складає 500 мільярдів доларів, а для агропродовольчих систем - 300 мільярдів доларів (ЮНКТАД, 2023f). Як зазначалося, кількість угод у цих секторах менша, ніж у 2015 році. Відсутність іноземної участі в проєктах WASH є окремою сферою занепокоєння, оскільки це гальмує просування до Цілі 6, спрямованої на забезпечення загального доступу до безпечної питної води, санітарії та гігієни.

У 2023 році було лише 11 повідомлень про нові проєкти в секторі WASH на суму 1,2 мільярда доларів у країнах, що розвиваються, і тільки одне оголошення в найменш розвинених країнах. Проектне фінансування та державно-приватне партнерство є важливими для сектору WASH, але у 2023 році спостерігалось значне зниження вартості угод з міжнародного проектного фінансування, включаючи державно-приватне партнерство, з лише однією угодою серед НРК [9].

Оцінка досягнутого прогресу ЦСР, проведена у 2024 році [14], свідчить про значне відставання світу від плану виконання Порядку денного на період до 2030 року. З 135 завдань, щодо яких є дані про тенденції та додаткові відомості від відповідальних установ, лише за 17% відзначається очікуваний прогрес, що дозволяє сподіватися на їх виконання до 2030 року.

У майже половині випадків (48%) спостерігається помірне або значне відхилення від бажаної траєкторії: у 30% випадків спостерігається незначний прогрес, а в 18% — помірний прогрес. Особливо насторожує той факт, що у 18% випадків відзначається стагнація, а у 17% — регрес порівняно з базовим рівнем 2015 року.

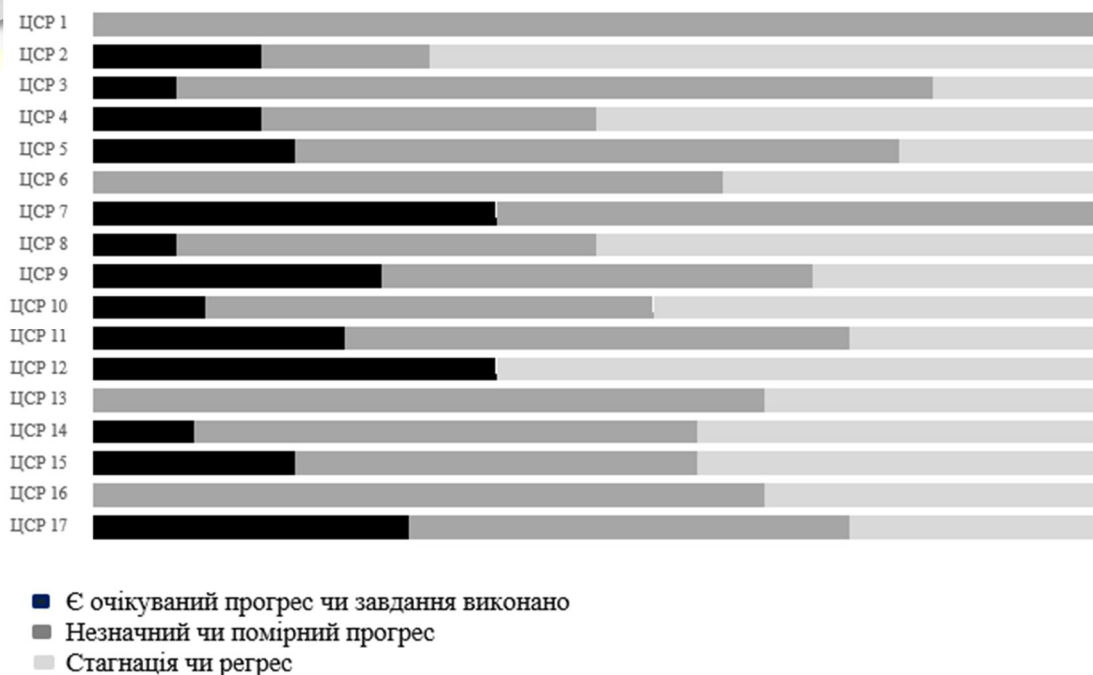

Рис. 3 Оцінка прогресу у досягненні 17 цілей у сфері сталого розвитку на основі оцінок виконання окремих завдань (дані про тенденції за період з 2015 по 2024 рік) (у відсотках)

Джерело: [14].

З 2015 року ЦСР 1 «Подолання бідності» отримала 32% від загального обсягу фінансових зобов'язань у приватних боргових фондах, 22% у державних акціонерних фондах, 19% у державних акціонерних фондах та 18% у фондах інфраструктури.

ЦСР 2 «Подолання голоду» отримала 35 % від загального обсягу капітальних зобов'язань у фондах прямих інвестицій, 34 % у державних фондах акцій, 14 % у фондах сільськогосподарських угідь та орних угідь і 12 % у фондах приватних боргів.

Ціль 3 «Міцне здоров'я та благополуччя» отримала 55 % від загального обсягу капіталовкладень у фонди прямих інвестицій, 23 % у державні фонди акцій, 8 % у приватні боргові фонди та 7 % у фонди нерухомості.

Ціль 4 «Якість освіти» отримала 60 % від загального обсягу капіталовкладень у фондах прямих інвестицій, 16 % у державних фондах, 8 % у нерухомості та 8 % у фондах. ЦСР 4 є основним фактором, що сприяє досягненню більшості інших цілей. На жаль, глобальні позитивні зміни у

галузі освіти йдуть недостатньо швидко. У 2019 році лише 58 відсотків учнів у всьому світі досягли хоча б мінімального рівня володіння навичками читання наприкінці початкової школи. У значній частині країн спостерігається регрес у результатах навчання наприкінці першого ступеня середньої школи. З 2015 року темпи зростання показників завершення середньої освіти сповільнилися.

Ціль 5 «Гендерна рівність» отримала 49% від загального обсягу капітальних зобов'язань у фондах прямих інвестицій, 20% у приватних боргових фондах, 13% у державних акціонерних фондах та 10% у фондах інфраструктури.

Прямий капітал (венчурний капітал, зростання, викуп) і приватний борг є кращими класами активів для інвесторів, які мають доступ до стратегій гендерного підходу.

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови. Фонди, запуснені в 2020 році для інвестування в океанські проекти, зібрали понад 1,5 мільярда євро. Загальний цільовий розмір фондів Ocean, які наразі відкриті для інвестицій, становить 2 мільярди євро, із середнім цільовим розміром на фонд 130 мільйонів євро.

Ціль 7. «Доступна та чиста енергія». Клімат є провідним сектором за кількістю історичних капіталовкладень і поточними цілями залучення коштів, за яким слідують відновлювані джерела енергії. Наразі існує 561 чистий нульовий фонд, а з 2015 року на такі фонди було спрямовано 271 мільярд євро.

Ціль 8 «Гідна праця та економічне зростання» отримала 42% від загального обсягу капітальних зобов'язань у фондах прямих інвестицій, 20% у фондах публічних інвестицій, 15% у фондах інфраструктури та 11% у фондах приватних боргів.

Ціль 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура» отримала 49 % від загального обсягу капітальних зобов'язань у фондах інфраструктури, 23 % у фондах прямих інвестицій, 8 % у фондах державного інвестування та 8 % у фондах державного боргу.

Ціль 10 «Скорочення нерівності» отримала 32 % від загального обсягу фінансових зобов'язань у приватних боргових фондах і 22 % у державних фондах акцій, 19 % у державних фондах акцій та 18 % у фондах інфраструктури.

Ціль 11 «Сталий розвиток міст і громад» отримала 32% від загального обсягу капітальних зобов'язань у реальних державних фондах. Кількість фондів, запущених щороку для класів активів «Інфраструктура» та/або нерухомість, показує більшу мінливість порівняно з іншими класами активів, де спостерігається більш послідовне збільшення чи зменшення кількості запущених фондів. Загалом, фонди, орієнтовані на інфраструктурні активи, мають вищі капітальні зобов'язання та цільові розміри, ніж фонди, орієнтовані на нерухомість. Це не дивно, враховуючи, що інфраструктурні проекти часто мають більший розмір і вимагають більше ресурсів, ніж проекти нерухомості.

Ціль 12 «Відповідальне споживання та виробництво» отримала 36% від загального обсягу капітальних зобов'язань у фондах прямих інвестицій, 31% у фондах публічних інвестицій, 9% у фондах інфраструктури та 8% у фондах державного боргу.

Історично склалося так, що запущені фонди циклічної економіки найбільше орієнтовані на розвинені та глобальні ринки, і ця тенденція збереглася в 2022 році. Це, ймовірно, пояснюється тим, що країни з економікою, що розвивається, зосереджені на задоволенні потреб свого населення і, отже, більш імовірно, що будуть націлені на інші теми впливу, такі як доступ до охорони здоров'я, стале сільське господарство та скорочення бідності.

ЦСР 13 «Пом'якшення наслідків зміни клімату» отримало 41 % від загального капіталу в інфраструктурні фонди, 17 % у фонди прямих інвестицій, 13 % у фонди публічних інвестицій і 9 % у фонди державного боргу.

ЦСР 14. «Збереження морських ресурсів» отримало 62 % від загального обсягу капітальних зобов'язань у фондах прямих інвестицій, 23 % у фондах

публічних інвестицій, 10 % у фондах приватних боргів і 5 % у фондах сільськогосподарських угідь та орних земель.

Ціль 15 «Захист та відновлення екосистем суші» отримала 30 % від загального обсягу капітальних зобов'язань у фондах прямих інвестицій, 26 % у фондах сільськогосподарських угідь та орних угідь, 24 % у лісових угіддях та лісовому господарстві та 6 % в інфраструктурі.

Ціль 16 «Мир, справедливість і міцні інституції» отримала 94 % від загального обсягу капіталовкладень у державний капітал, 2 % у фонди фондів, 2 % у хедж-фонди та 1 % у фонди прямих інвестицій.

Ціль 17 «Партнерство заради сталого розвитку» отримало 46 % від загального обсягу інвестицій у фонди прямих інвестицій, 36 % у інфраструктуру, 15 % у приватний борг та 1 % у фонди фондів.

Висновки. Сучасне інвестиційне фінансування сталого розвитку набуває все більшого значення у глобальній економіці, але все ще стикається з низкою викликів, які потребують подолання для досягнення повного потенціалу. З одного боку, зростає кількість інвестицій у відновлювальні джерела енергії, екологічні технології, та людський капітал, що сприяє зменшенню викидів парникових газів, створенню нових робочих місць та покращенню якості життя населення. Ці інвестиції доводять свою ефективність у досягненні цілей сталого розвитку, особливо в контексті екологічної стійкості та соціального добробуту.

З іншого боку, існують значні бар'єри, особливо в країнах, що розвиваються, де політична нестабільність, корупція, недостатня інфраструктура та відсутність належної правової бази перешкоджають залученню інвестицій у сталий розвиток. Крім того, хоча міжнародні організації відіграють важливу роль у сприянні фінансуванню сталих проєктів, обсяги таких інвестицій все ще недостатні для повного досягнення цілей сталого розвитку до 2030 року.

Отже, для максимізації позитивного впливу інвестицій на сталий розвиток необхідно посилити міжнародну співпрацю, удосконалити

регуляторні рамки, знизити ризики для інвесторів, а також спрямувати зусилля на подолання існуючих бар'єрів у фінансуванні сталих проєктів. Лише за умови комплексного підходу та стійких інвестиційних стратегій можна забезпечити збалансований економічний, соціальний та екологічний розвиток.

Список використаних джерел

1. Власюк В.Є. Фінансові аспекти упровадження концепції сталого розвитку економіки / В.Є. Власюк. – Зовнішня торгівля: економіка, фінанси та право. – 2011. – № 6. – С. 107-111.
2. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. Центр Разумкова. Аналітична доповідь, 2019 р. 316 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf (дата звернення 12.12.2023).
3. Клиновий Д.В. Сталі фінанси: теорія, методологія, практика: монографія; за ред. І.К. Бистрякова. К.: ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2022. 440 с.
4. Кожухова Т. В. Формування та трансформація глобальної системи фінансування сталого розвитку: монографія. Кривий Ріг: Видавець ФОП Чернявський Д.О., 2017. 336 с.
5. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна». Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=ukUA&id=938d9df1-5e8d-48cc-a007-be5bc60123b8&tag=TSiliStalogoRozvitku> (дата звернення 12.12.2023).
6. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення 12.12.2023).
7. Ільчук В.П., Шпомер Т.О. Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємств реального сектора економіки. Проблеми економіки. 2018. № 2. С. 310–316.
8. Диба М.І., Гернего Ю.О. Потенціал фінансування ініціатив зеленого курсу в Україні. Фінанси України. 2021. № 2. С. 73–84.

9. Фінансування сталого розвитку. Записка Генерального секретаря ООН. Нью-Йорк, 22-25 квітня 2024 р. - E/FFDF/2024/2.

10. Corbin, C. *Capabilities and Skills*. (2020). Journal of Human Resources. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2803837

11. Bianchi, M., Drew, H. *Sustainable Investment: Economic and Environmental Benefits*. (2020) Journal of Sustainable Finance & Investment.

12. D. J. McCullough, R. J. Taylor. *Barriers to Sustainable Investment in Developing Countries*. (2022) Development Policy Review.

13. UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development). *World Investment Report 2023*. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2023>

14. UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development). *The Sustainable Development Goals Report*. (2024). URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/>